

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/35/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114219845
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3114219845.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho, sudkyne Mgr. Zuzany Holúbkovej a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovskej v spore žalobcu K. P. v T., so sídlom R. F., zastúpeného I., proti žalovanej J., štátnej občanke SR, o zaplatenie príslušenstva a zmluvnej pokuty, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. septembra 2016, č. k. 18C/201/2015-53, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,66 eur denne za obdobie od 21.05.2012 do 19.12.2014, potvrdzuje.

II. Žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vyhovel žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia úroku z omeškania a zmluvnej pokuty za oneskorené zaplatenie poplatku za ubytovanie na vysokoškolskom internáte. Vychádzajúc zo zistení, že žalovaná poplatok za ubytovanie na vysokoškolskom internáte zaplatila po jeho splatnosti, a že v zmluve o ubytovaní bola dohodnutá zmluvná pokuta 0,66 eur za každý deň omeškania so zaplatením úhrady za ubytovanie, posúdil vec podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (OZ), podľa § 94 ods. 1, 3 písm. a) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a podľa § 98 ods. 2 prvá veta, ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách. K dôvodom priznania nároku na zmluvnú pokutu súd prvej inštancie uviedol, že zmluvná pokuta bola dojednaná platne. Žalovaná riadne a včas nezaplatila cenu za ubytovanie, čím porušila povinnosť zabezpečenú zmluvnou pokutou, a preto vznikol žalobcovi nárok na zmluvnú pokutu vo výške 0,66 eur denne od 21.05.2012 (deň nasledujúci po splatnosti ceny za ubytovanie a prvý deň porušenia povinnosti) do 19.12.2014 (deň úhrady ceny za ubytovanie). K námietke žalovanej o neprijateľnosti zmluvnej pokuty v spotrebiteľskom vzťahu súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade sa o spotrebiteľskú zmluvu nejedná, pretože žalobca nie je dodávateľom. Dodávateľ je v ustanovení § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka charakterizovaný ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca pri poskytovaní ubytovania študentom nekoná v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Koná v rámci sociálnej podpory študentov a na tento účel mu je poskytovaná aj dotácia zo štátneho rozpočtu. Žalobca teda nespĺňa definíciu dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a preto medzi žalobcom a žalovanou nejde o vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Súd prvej inštancie nepovažoval zmluvnú pokutu ani za neprimerane vysokú, Jej mesačná výška predstavuje sumu 19,80 eur, čo pri cene ubytovania vo výške 79,60 eur mesačne predstavuje jednu štvrtinu zabezpečovanej pohľadávky. Zmluvná pokuta, tak ako je určená v zmluve, zohľadňuje dobu, po ktorú je ubytovaný v omeškaní so splnením si svojej povinnosti (ak je ubytovaný v omeškaní kratší čas, jej výška je nižšia; ak je v omeškaní dlhší čas, jej výška postupne priamoúmerne z časom omeškania narastá). Skutočnosť, že zmluvná pokuta predstavuje v

danom prípade viac ako 600 eur, je zapríčinená výlučne správaním žalovanej, ktorá si povinnosť zaplatiť za ubytovanie nespĺnila po dobu dlhšiu ako dva roky, čo nemožno pričítať na ťarchu žalobcu. S poukazom na uvedené má súd za to, že žaloba žalobcu bola dôvodná aj v časti uplatnenej zmluvnej pokuty, a preto žalobe vyhovel aj v tejto časti. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti rozsudku, a to do časti o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,66 eur denne za obdobie od 21.05.2012 do 19.12.2014 podala odvolanie žalovaná, ktorá žiadala napadnuté rozhodnutie zmeniť a zmluvnú pokutu žalobcovi nepriznať. Nesúhlasila so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade sa nejedná o spotrebiteľskú zmluvu pre právnu povahu žalobcu. Žalovaná zastávala názor, že žalobcu je potrebné považovať za dodávateľa, čo odvodzovala z vnútorných pravidiel hospodárenia verejnej školy obsahujúcich aj pravidlá na vykonávanie podnikateľskej činnosti žalobcu. Z nich citovala článok 3 upravujúci spôsob vykonávania podnikateľskej činnosti, podľa ktorého sa podnikateľská činnosť uskutočňuje okrem iného na základe zmluvy o ubytovaní. Žalovaná citovala aj článok 7 vzťahujúci sa na podnikateľskú činnosť žalobcu a platenie daní, podľa ktorého sú podľa zákona o Dani z príjmov predmetom dane verejnej vysokej školy príjmy z činností, ktorými sa dosahuje zisk alebo, ktorými sa dá dosiahnuť zisk a to vrátane príjmov z nájomného. Pritom od dane z príjmov sú oslobodené iba príjmy z činností, ktorá je hlavnou činnosťou žalobcu, okrem príjmov z činností nadväzujúcich na vzdelávaciu, výskumno-vývojovú, liečebnopreventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť, ktoré sú podnikaním t. j. vykonávajú sa za úhradu, sústavne a za účelom dosiahnutia zisku. Žalovaná v odvolaní ďalej uviedla že zmluvu o ubytovaní považovali za spotrebiteľskú zmluvu aj súdy v iných konaniach, a to napríklad Okresný súd Trenčín v konaní 17 C/256/2014, ktorého rozsudok vo veci priložila k odvolaniu. V ďalšom obsahu odvolania uvádzala žalovaná spôsob uzatvorenia zmluvy o ubytovaní, ktorý jednoznačne nasvedčuje spotrebiteľskej povahe v danej zmluve. V nej je potom zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute potrebné považovať za neprijateľné, pretože spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Súčasne dojednania o zmluvnej pokute nebolo individuálne dojednané. Uplatnenú zmluvnú pokutu považovala žalovaná tiež za rozpornú s dobrými mravmi s poukazom na skutočnosť, že vo výške 621,72 eura niekoľkonásobne prevyšuje zabezpečený záväzok, ktorého výška aj s príslušenstvom predstavuje 145,26 eura. Poukázala v tejto súvislosti na rozhodnutie Okresného súdu Poprad vo veci 11 C/50/2013, v ktorom bola zmluvná pokuta tiež považovaná za rozpornú s dobrými mravmi.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Odvolací súd preskúmal vec podľa § 378 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 CSP.

5. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

6. Odvolací súd sa v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a považuje ho za správne tak v otázke posúdenia povahy zmluvy ako nespádajúcej do režimu spotrebiteľských zmlúv podľa § 52 OZ a násl. ako aj v otázke posúdenia primeranosti zmluvnej pokuty. Ani žalovanou v odvolaní uvádzané tvrdenia nie sú spôsobilé pre iné nazeranie na nespotebiteľskú povahu zmluvy o ubytovaní, ktorú uzatvorila ako študentka so žalobcom.

7. Rozhodujúcou otázkou pre posúdenie právnej povahy zmluvy o ubytovaní medzi účastníkmi ako nespotebiteľskej je skutočnosť, že žalobca v danom postavení nie je dodávateľom. Esenciálnym prvkom obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti v zmysle citovaného ustanovenia § 52 ods. 3 OZ je dosahovanie zisku. Nie je rozhodujúce, či je zisk skutočne dosahovaný, podstatné je, či je daná činnosť vykonávaná so zámerom dosahovania zisku. Ako správne v tomto smere uviedol súd prvej inštancie citujúc relevantnú právnu úpravu zákona o vysokých školách, je na ubytovanie študentov zo strany školy prispievané, a to z prostriedkov štátneho rozpočtu. Ubytovanie študentov teda nie je činnosťou smerujúcou k dosahovaniu zisku, ale naopak, je činnosťou dotovanou. O tom svedčí napokon aj cena za ubytovanie vo výške 79,60 eur na mesiac, z ktorej si sotva možno predstaviť vytvorenie zisku. Na tom, že ubytovanie študentov nie je podnikaním, nemenia nič ani žalovanou citované interné predpisy vysokej školy, ktoré spájajú podnikanie školy aj so zmluvou o ubytovaní. Nie je totiž nič výnimočné, že interné

zariadenie sú v rámci svojich voľných kapacít, teda nad rámec ubytovania študentov využívané na ubytovanie na komerčnej báze. To však predstavuje odlišný právny režim ako ubytovanie študenta a aj keď je v oboch prípadoch založené zmluvou o ubytovaní, nevylučuje to možnosť, že v prípade ubytovania študenta nie je druhá strana zmluvy dodávateľom a v prípade ubytovania na komerčnej báze postavenie dodávateľa má. V danom prípade je však právne postavenie žalobcu ako osoby odlišnej od dodávateľa podľa § 52 ods. 3 OZ jednoznačne dané, a táto okolnosť sama postačuje, aby nemohol byť zmluvný vzťah účastníkov založený zmluvou o ubytovaní posudzovaný ako spotrebiteľský. Spôsob uzatvorenia zmluvy ako aj iné okolnosti, na ktoré poukazuje žalovaná už nie sú spôsobilé nič zmeniť na nespotrebitelskej povahe daného právneho vzťahu. Pokiaľ opačný názor vyslovený v rozhodnutí Okresného súdu Trenčín predloženom žalovanom vychádza z rovnakého skutkového základu, teda z ubytovania študenta, odvolací súd ho nepovažuje za správny. Samotná skutočnosť, že škola má ubytovacie služby v predmete podnikania ešte neumožňuje prijať záver, že podnikaním je aj ubytovanie študentov za zjavne nekomerčné ceny. Ako bolo uvedené, škola môže v ubytovacích službách podnikáť v rámci využitia voľných ubytovacích kapacít, čo však nerobí podnikaním aj principiálne neziskové ubytovanie študentov.

8. Za správny považuje odvolací súd aj záver súdu prvej inštancie o súlade uplatneného práva s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie veľmi presne vystihol, prečo sa tu o neprimeranosť zmluvnej pokuty nejedná, keď jej výšku porovnal s cenou zabezpečeného plnenia za rovnaké obdobie jedného mesiaca. Korektné je tu skutočne porovnávať mesačnú zmluvnú pokutu s mesačnou úhradou za ubytovanie. Konečná výška zmluvnej pokuty v nezanedbateľnej výške je skutočne len dôsledkom trvania (ne)konania žalovanej a nemôže byť preto na ťarchu žalobcu. Súčasne je pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty možné zohľadniť aj to, že pokiaľ škola dotuje ubytovanie študentov, a teda poskytuje tým študentovi istý benefit, je namieste aj prísnejšia sankcia za nesplnenie povinnosti študenta, podieľať sa na nákladoch ubytovania. Ani v otázke rozporu zmluvnej pokuty s dobrými mravmi nenašiel odvolací súd presvedčivé odôvodnenie opaku v rozhodnutí OS Poprad, ktoré predložila žalovaná, preto ani s týmto rozhodnutím nesúhlasí.

9. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

10. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi by podľa uvedených ustanovení patril nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože však žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd žalobcovi nárok na ich náhradu nepriznal.

11. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať dovolanie za podmienok stanovených v ust. § 419 až § 425 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.